

# PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència  
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

## DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 22 de febrer del 1934

### SUMARI

*S'obre la sessió a un quart de sis i deu minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.*

*Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.*

*Ordre del dia:*

*Precs dels senyors Mora, Casademunt i Xirau, al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, referents als perills dels passos a nivell.*

*Discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el projecte de Llei de cooperatives.*

*Discurs del senyor Soler i Bru, president de la Comissió, presentant el dictamen.*

*No havent-hi cap senyor Diputat que desitgi intervenir en la discussió de totalitat, comença la de l'article.*

*Article 1.<sup>r</sup> — S'aprova sense discussió.*

*Article 2.<sup>a</sup> — El senyor Ruiz i Ponseti proposa unes modificacions verbals.*

*Resposta del senyor Soler i Bru, acceptant, en part, les suggerències del senyor Ruiz i Ponseti.*

*Rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti i Soler i Bru.*

*La Comissió accepta unes suggerències del senyor Romeva, i resta l'article pendent de nova redacció.*

*Article 3.<sup>r</sup> — Hi fa unes observacions el senyor Simó i Bofarull, que la Comissió accepta.*

*S'aprova l'article novament redactat.*

*Article 4.<sup>b</sup> — Es aprova sense discussió.*

*Article 5.<sup>b</sup> — Els senyors Fàbrega i Ruiz i Ponseti demanen uns aclariments sobre la finalitat d'aquest article.*

*Resposta del senyor Dot, per la Comissió.*

*S'aprova l'article.*

*Article 6.<sup>b</sup> — Sense discussió, és aprovat.*

*Article 7.<sup>b</sup> — Manifestacions dels senyors Romeva, Simó i Bofarull i Ruiz i Ponseti.*

*Resposta del senyor Soler i Bru, qui accepta una supressió proposada pel senyor Ruiz i Ponseti.*

*Rectificació del senyor Simó i Bofarull, al qual contesta el senyor Soler i Bru.*

*Es aprova l'article.*

*Article 8.<sup>b</sup> — La Comissió suprimeix la paraula «populars», en virtut d'una esmena acceptada a l'article 7.<sup>b</sup>*

*El senyor Romeva demana que siguin refosos els arts. 3.<sup>r</sup> i 8.<sup>b</sup>*

*El senyor Soler i Bru proposa que, en lloc de refondre'ls, l'art. 8.º passi a ésser el 4.º, corrent la numeració dels restants.*

*Demés, havent observat una repetició, proposa la supressió de l'apartat e).*

*S'aprova l'article, que passa a ésser el 4.º, suprimint-ne l'apartat e) i la paraula «populars».*

*Article 9.º — El senyor Cunillera demana unes explicacions, que li són donades pel senyor Soler i Bru.*

*Rectificacions d'ambdós senyors Diputats.*

*El senyor Soler i Bru accepta unes modificacions que interessa el senyor Ruiz i Ponseti.*

*El senyor Romeva fa unes observacions sobre la forma de redacció de l'article.*

*Manifestacions del senyor Soler i Bru, de la Comissió.*

*Rectificació del senyor Romeva i resposta de la Comissió.*

*Novament rectifica el senyor Romeva, i és aprovat l'article en la seva redacció definitiva.*

*Article 10. — S'aprova, després de suprimir-ne el mot «populars».*

*Article 11. — S'aprova, amb la mateixa supressió de l'article anterior.*

*Article 12. — Es aprovat sense discussió.*

*Article 13. — El senyor Romeva fa algunes observacions i demana uns aclariments a l'article.*

*Li respon el senyor Dot i rectifica el senyor Romeva.*

*Manifestacions del senyor Ruiz i Ponseti, a l'esperit de les quals s'hi suma el senyor Romeva, proposant una esmena.*

*El senyor Soler i Bru contesta els dos anteriors oradors, i demana la suspensió del debat per tal d'estudiar l'esmena de referència.*

*Se suspèn el debat.*

*Lectura del dictamen de la Comissió de Governació sobre el projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits en 12 d'abril del 1931.*

*Lectura d'un dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu), proposant una nova redacció del Títol IV «Revisions», del primitiu dictamen.*

*Ordre del dia per a la sessió de divendres.*

*S'aixeca la sessió a un quart de vuit i deu minuts de la vetlla.*

S'obre la sessió a dos quarts de sis menys cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura. Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

## ORDRE DEL DIA

### Precs i preguntes

#### Els perills dels passos a nivell

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Mora.

El Sr. MORA : No trobant-se a la Cambra el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques prego a la Mesa es serveixi transmetre-li el prec que vaig a fer.

L'Ajuntament de Sabadell s'ha dirigit diverses vegades a la Companyia de Ferrocarrils del Nord demanant-li que prengués les màximes precaucions amb el fi d'evitar accidents desgraciats, com el que va passar la setmana passada en un dels passos a nivell que hi ha a l'interior d'aquella ciutat. La situació d'aquest pas a nivell, per trobar-se a l'extrem d'una corba, no permet que els guardes puguin veure els trens fins que estan a uns quants metres de distància. Hem passat mesos

i mesos demanant a la Companyia que instal·lés un timbre automàtic, i, mentretant, s'han anat succeint els accidents. No fa molts dies que a un autoòmnibus ple d'obres li va faltar poc per no ésser arrossegat per una màquina, la qual, sense vagons, travessà la via en un moment que no eren posades les barreres. Ara la Companyia té en projecte substituir la guarda dels homes per guarda de dones. Amb motiu del succeït, l'Ajuntament i les societats econòmiques de Sabadell s'han dirigit una altra vegada a la Companyia protestant de la manca de vigilància i demanant que no persisteixi en voler substituir els homes per dones. Jo prego al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, doncs, que gestioni de la Companyia dels Ferrocarrils del Nord perquè siguin ateses les demandes de l'Ajuntament i de les societats de Sabadell. Res més.

El Sr. PRESIDENT : La Mesa trametrà al senyor Conseller respectiu el prec que acaba de formular el Diputat senyor Mora. Té la paraula el senyor Casademunt.

El Sr. CASADEMUNT : Acaba d'exposar el senyor Mora un prec, lamentant-se de què en els passos a nivell es vagi a substituir els homes amb dones, creient ell que la vigilància no serà com hauria d'ésser i que, per tant, augmentarà el perill. Però jo he de dir a la Cambra, per al seu coneixement, que passen coses molt més greus, i és que la Companyia del Nord no ha suprimit els homes i hi ha

posat dones, sinó que, senzillament, ha suprimit tota la vigilància en els passos a nivell; i ens trobem en una carretera tan concorreguda com la que va de Ripoll a Camprodon, on hi passa el tren elèctric que va a Sant Joan de les Abadesses, que no es veu venir el tren. Així, quan es va de Sant Joan a Ripoll, no hi ha possibilitat, perquè el marge ho tapa, de veure quan ve el tren. Ja hi ha allí un lletreret que diu *paso sin guardia*. Però això no té cap eficàcia; hom es pot trobar, en molts casos, com jo m'hi he trobat, que la desgràcia només pugui evitar-se gràcies a la perícia, gràcies al mestratge del xofer. Com he dit, jo m'he trobat en aquest, i gràcies al xofer no va succeir el que havia necessàriament de succeir: que vàrem anar a parar quasi al peu del tren en el moment que el tren passava, i el cotxe va quedar parat allí mateix. És greu que es canviï el personal; però ho és molt més que s'hagi deixat un pas tan perillós com aquell, pel qual hi circulen autoòmnibus que porten la gent de Camprodon a Ripoll i d'Olot a Ripoll, autoòmnibus que transporten gran quantitat de viatgers, que atravesen aquell pas a nivell en diferents hores del dia i no veuen el tren fins a trobar-se en la via ferrada, ja que el marge els impideix veure'l. Això és de gran gravetat i en extrem perillós. Jo m'he aixecat per a fer aquest prec, i em complasc en unir-lo al del senyor Mora per tal que la taula el trameti al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El Sr. XIRAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà el prec del senyor Casademunt. Té la paraula el senyor Xirau.

El Sr. XIRAU: Per adherir-me, senyors Diputats, al prec justificadíssim que acaben de fer els Diputats senyors Mora i Casademunt.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa ho farà constar.

### Discussió del Dictamen de la Comissió d'Economia, sobre el Projecte de Llei de Cooperatives

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru, President de la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: La Comissió d'Economia té l'honor de presentar aquest Projecte de Llei a la sanció de la Cambra, i, en fer-ho, es permet reportar algunes consideracions sobre el seu enunciat i contingut.

Potser no caldria aquesta presentació del Projecte, car en presentar-se el Projecte de Llei de bases de la cooperació, avui ja Llei, va quedar ben explicat l'abast i la finalitat d'aquesta matèria en el Projecte de Llei a resoldre per la Cambra. Però li dóna tanta importància, la Comissió, en aquest aspecte, que vol aprofitar, amb la vènia de la Cambra i el permís de la presidència, la presentació del dictamen per a donar a conèixer tan àmpliament com calgui la gran importància que té aquest Projecte de Llei.

El Projecte de Llei que en podríem dir «mare» del sistema cooperatiu que establim a Catalunya, és ja Llei: és la Llei de Bases de Cooperació. Avui ve la Llei complementària, la dedicada exclusivament a cooperatives; més tard vindran la dedicada a les mutualitats i la dedicada particularment als

sindicats agrícoles. I aquestes quatre Lleis formaran el cos cooperatiu de la nostra terra, del qual tant esperem.

Jo vull aprofitar aquesta ocasió per a dir alguna cosa respecte a un fascicle, que vàrem rebre, crec, tots els Diputats de la Cambra, de la Confederació Gremial Catalana, fent una sèrie d'objeccions a aquests Projectes de cooperació. No vull parlar-ne amb ànim de discussió, sinó més bé com a mostra de respecte i acús de rebut i perquè a la vegada poguem deixar ben sentades les coses sense que hi hagi interpretacions que no siguin les vertaderes. En aquest fascicle es diuen una pila de coses, s'esmenta un criteri que jo respecto, però també es donen com article de fe una sèrie de procediments que no són certs. En primer terme, vol establir aquest fascicle una contradicció entre els Projectes llegits en aquesta Cambra pel que aleshores era Conseller d'Agricultura i Economia, senyor Ventosa i Roig, i el dictamen elaborat per aquesta Comissió d'Economia. I no és així. Tant no és així, que el propi Conseller d'Economia d'aleshores i el d'ara, el seu successor en aquests treballs, han mantingut en tot moment la línia divisòria d'aquestes Lleis de la Cooperació. I es diu en aquest fascicle que el Conseller d'Economia presentava quatre Lleis i que la Comissió, desconeixent-ne la importància, les havia resumit en una sola; forçosament els senyors que van redactar aquest fascicle desconeixen que la Comissió pot dictaminar sobre una part d'aquells Projectes llegits pel Conseller d'Economia i reservar-se per dictaminar després les altres parts, per fer a criteri seu tot el conjunt de Projectes. Quedi, doncs, ben sentat que la Comissió no ha esmentat el pla del Conseller, sinó que té en elaboració les altres Lleis de caràcter particular que, junt amb la Llei de Bases de la Cooperació, formaran tot el cos legal cooperatiu. No solament ho ha acceptat tal com ho va presentar el Conseller, sinó que es congratula en combregar en idèntics motius que van promoure aquesta divisió.

Efectivament: els diversos sectors que es troben compresos en aquesta Llei de la Cooperació, les cooperatives per un cantó, les mutualitats per un altre, els sindicats agrícoles per la seva banda, des del punt de mira particular, haurien preferit cada un tenir la seva Llei especial. Potser hauria calgut que això es fes; però en el moment de legislar, hem de tenir també un prurit una miqueta patriòtic i anar a cercar que les despeses de la Generalitat siguin el més reduïdes possibles. Va entendre la Comissió, i amb ella el Conseller, que era tot un sistema de cooperació, tant si és cooperativa — forma de cooperar amb les coses tangibles del moment —, com sindicats agrícoles, com mutualitats — forma de prevenir les coses que no són tangibles, però que es poden prevenir adaptant-les a un sentit de cooperació, a un sentit de solidaritat humana que fa que els homes s'agermanin, ja sigui en un aspecte ja en un altre, per a prevenir riscos futurs o per anar a trobar millors beneficis en el cost de la vida —. No solament hi han aquestes raons, que podríem qualificar de teòriques, sinó que hi han raons patriòtiques; fent una Llei per cada aspecte de la cooperació, equival a un organisme rector per cada un d'aquests aspectes i, per tant, a una ampliació de la burocràcia, del funcionarisme, i vàrem entendre tots conjuntament, Conseller i Comissió, que no hem discrepat mai — ho recalco per

a contestar les observacions d'aquest fascicle —, que reunint en un sol cos legal tots els aspectes de la cooperació, hi hauria un sol organisme superior rector de la mateixa i, per tant, ens estalviariem una sèrie de tràmits i una sèrie de despeses en benefici de la pròpia Generalitat i més tard en benefici de tot el poble de Catalunya.

No solament aquesta idea va guiar-nos, sinó que el Consell de Cooperació — una altra de les falles que aquest fascicle ens carrega a nosaltres — es millora, al nostre entendre, donant una intervenció més eficaç a les forces vives, als elements que constitueixen el sistema cooperatiu, i traient en tot el possible, deixant reduïda al més essencial la intervenció tècnica de la Generalitat. I així ens trobem que en la Llei aprovada, a part del President, el nomenament del qual recau en persona entesa, a judici del Govern de Catalunya i a proposta del Conseller d'Economia i Agricultura, hi ha dos representants nomenats directament per les mutualitats, dos nomenats directament pels Sindicats agrícoles i quatre nomenats directament per les cooperatives; i de funcionaris únicament hi haurà el senyor Secretari del Consell de Cooperació, que és el mateix Cap dels serveis de cooperació — per tant, no s'inventa cap funció nova administrativa dins de la Generalitat — i, a més, un oficial, ja existent, que sigui lletrat per tal d'assessorar la part jurídica del Consell superior de Cooperació.

Així, doncs, hem volgut nosaltres anar a trobar el problema viu, anar de cara al problema, prescindint de coses que en podríem dir de tràmit enutjós, que a la nostra terra no plauen gaire. I és per això que compartim aquest criteri, tant el Conseller com la Comissió, contràriament al que diu aquest fascicle. Diu, a més, aquest fascicle, amb una gratuïtat que jo agraeixo molt, però que he de rectificar, que el Projecte de Llei de bases de la cooperació és un projecte fill del qui us parla. Jo vull fer la manifestació categòrica que aquí no hi ha paternitat exclusiva de Projecte, sinó que hi ha un avantprojecte o un Projecte presentat per un Conseller, i un dictamen elaborat per tota la Comissió; i avui, per les circumstàncies polítiques, puc assegurar per unanimitat de la Comissió La prova és que no hi ha, que jo sàpiga, ni un sol vot particular a la totalitat d'aquest Projecte de Llei. Per tant, queda ben clar que no és fill directe de cap persona determinada, sinó que és fill directe d'un criteri conjunt i unànim de tots els sectors avui existents a la Cambra que integren la Comissió d'Economia, i jo espero que aquesta unanimitat es farà més extensiva en aquells sectors de la Cambra que no tenen representació directa dintre de la Comissió, però que per això mateix, des d'ara, els anuncio que la Comissió estarà més sol·licita i disposada que mai a sentir totes les suggerències i tot allò que es pugui dir per tal de millorar aquest Projecte.

Passant, doncs, a examinar aquest Projecte, he de dir que és un Projecte que en si no crec que tingui gran discussió, perquè la part bàsica ja consta en la Llei de Cooperació, i aquí comencem per posar una sèrie de condicions generals comuns a totes les cooperatives perquè després vingui la divisió de les mateixes en els diversos aspectes. La divisió de cooperatives està feta d'acord amb els

ensenyaments dels mestres del cooperatisme i adaptada en el possible a les necessitats cooperatistes que sentim a Catalunya, a casa nostra. S'extén el Projecte en condicions específiques de les cooperatives de consumidors d'una manera bastant extensa, però que creiem nosaltres que és necessària, per estendre's d'una manera ben especificada en l'epígraf referent a les cooperatives de producció i de treball. Vénen després els altres epígrafs de cooperatives de crèdit, que ja no és tan ampliat, perquè entenem nosaltres que, a part l'aspecte general de la constitució de cooperatives de crèdit, cooperatives mixtes, pòsits, cooperatives escolars i cooperatives sanitàries, en el fons, totes elles, dintre d'un marc especial, practiquen o bé la de consum o bé la de producció, i, per tant, totes aquelles condicions que s'assenyalen en les cooperatives de consum, en les cooperatives de producció seran ja aplicades en l'aspecte parcial de les mixtes, i allà on correspongui de les altres, a aquestes altres cooperatives que tenen epígraf a part. És per això, només, que fem aquí les disposicions únicament necessàries pel caràcter especial d'aquestes cooperatives. Bé hauríem volgut que les cooperatives de crèdit hauguessin pogut evolucionar fins a convertir-se en els bancs cooperatius que tots somiem com una realització futura. Però tenim ja una Llei de crèdit cooperatiu i agrícola aprovada i, tenint, com tenim, l'existència de cooperatives en la formació que avui hi ha, ens ha semblat que no podíem anar més enllà del que anàvem aquí; però hem deixat el camí ben obert, ben expedit perquè aquest crèdit cooperatiu pugui fer-se en forma més eficient, de la manera més suau que sigui possible.

Cooperatives mixtes ho diu ja el seu nom — són aquelles que consumeixen i produeixen a la vegada. No és necessari repetir el que ja s'ha dit en els altres aspectes de la cooperació. Vénen després els pòsits marítims, i aquí he de repetir la mateixa salvetat: s'entenen per pòsits marítims el que és una cooperativa, normalment, que fa referència als treballs que deriven o provenen de l'activitat en coses de la mar, en coses directament o indirectament relacionades amb la mar; per tant, hem fet el reconeixement explícit de l'existència d'aquestes cooperatives, respectant el nom de pòsits marítims o associacions de pescadors, que en cada cas podran escollir, però també subjectes a la Llei general de la Cooperació.

Vénen després les cooperatives escolars, i aquí potser sí que hem introduït una reforma una mica essencial respecte el Projecte de Llei llegit pel Conseller d'Economia i Agricultura. Efectivament, en les cooperatives escolars s'anunciava en el Projecte una estructuració talment com ja si establíssim una cooperativa. La Comissió ha tingut el criteri, compartit pel senyor Ventosa i Roig en principi i compartit totalment per l'actual Conseller d'Economia i Agricultura, de què les cooperatives escolars haviem de tenir una base més aviat d'ensenyament que no de pràctica cooperativa, però, per a aquest ensenyament, calia la pràctica cooperativa; i amb aquesta base hem estructurat l'articulat d'aquest epígraf, únicament perquè es pugui crear aquestes cooperatives, però sense donar-li l'abast de cooperativa de consum o de pro-

ducció, ja grossa, ja de caràcter general. Això lliga perfectament amb aquella disposició de la Llei de Bases de la Cooperació, on es fa obligatori en tots els centres docents l'ensenyament de la cooperació. Per tant, en aquests centres docents, els professors es veuran obligats a establir aquest ensenyament, però es marcaran aquí unes pautes de caràcter general perquè s'atinguin a elles, i aleshores, formulant un Reglament que podrà ésser diferent en cada cas, segons sigui el centre d'ensenyament, aprovat pel Consell superior, podrem establir formes de cooperatives, però purament perquè la pràctica serveixi com a ensenyament, com a càtedra de cooperatisme. No té altre abast ni altre aspecte que aquest.

Vénen, després, les cooperatives sanitàries, en les quals hi hem volgut també deixar ben palesa una divisió que ens semblava que venia un xic confussionària. Em refereixo als serveis que les companyies sanitàries presten. Per cooperatives sanitàries s'entenen en aquest Projecte de Llei aquelles que, atorgant sistemes de previsió o curatius als seus associats, els controlen després en forma cooperatista per anar a consumir o a produir objectes tangibles. I com que en l'aspecte d'atorgament dels serveis sanitaris, que ja no són coses sanitàries, com serveis mèdico-farmacèutics, subsidis i altres, tenen l'aspecte purament de mutualitats, nosaltres hem entès que la Comissió havia de fer aquesta divisió d'una manera concreta per tal que el dia de demà no hi hagi lloc a dubtes en l'aplicació dels preceptes cooperatius.

I, per fi, hi vénen les impositcions de multes, impositcions de multes que vénen ja consignades en l'art. 39 de la Llei de Bases de cooperació, però que aquí s'han d'especificar per manament d'aquella pròpia disposició de la Llei bàsica. Aquí, fem un escalonat, que suposo que serà el just, però del qual no en fem tampoc una qüestió tançada i podem acceptar totes aquelles suggerències que calguin. Però hi hem afegit una cosa nova, a més de les multes ja determinades per la Llei de Bases de la Cooperació: la suspensió de l'individu sancionat personalment o bé la suspensió de funcions de l'entitat sancionada. Sobre això se'n podrà recórrer davant del Conseller d'Economia. En estudiar aquest epígraf, ens hem trobat sense contestació en el Projecte en quan al cas d'aquelles persones que no satisfien les multes, aquelles persones que no complien la sanció imposada. Aleshores, què els hi passava? I hem arribat a la conclusió de posar aquesta suspensió de funcions, particulars, a la persona o bé la suspensió d'activitats a l'entitat en cas de què no compleixin les sancions imposades per faltes a la Llei.

I no hi ha res més. Ve la disposició final, disposició addicional, que té de valor el que, en tot allò que en els epígrafs especials a què ja m'he referit abans sobre cooperatives que no són de consum o de producció, no es faci referència, existeix l'obligació d'aplicar aquelles disposicions de consum o de producció que siguin aplicables en aquest cas.

Jo espero, doncs, sense defugir de donar més àmplies explicacions a aquells companys que ho desitgin, que aquest Projecte haurà merescut de la Cambra l'atenció i el beneplàcit per a continuar

aquella obra que hem fet, no fa molt, aprovant la Llei de Bases de Cooperació, que, per a la Comissió i per a mi, que m'honoro presidint-la, fou un gran honor haver-la pogut aprovar amb la unanimitat de vots d'aquesta Cambra; esperem que també ho serà aquesta que avui sotmetem a la vostra aprovació. (*Molt bé, molt bé!*)

El Sr. PRESIDENT: Cap senyor Diputat no vol intervenir en la discussió de totalitat? (*Cap senyor Diputat no manifesta desig de parlar.*) S'entra en la discussió de l'articulat. Article primer. No hi ha cap vot particular ni cap esmena.

(*El senyor Secretari dóna lectura a l'article.*)

El Sr. PRESIDENT: S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Article segon. No hi ha cap esmena ni cap vot particular. (*El senyor Secretari llegeix l'article segon.*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: He de demanar novament perdó per intervenir en forma de proposar petites modificacions verbals.

El Sr. PRESIDENT: Es perfectament reglamentari.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Estic encisat de trobar-me dintre del Reglament.

El Sr. SOLER I BRU: I la Comissió se sent molt satisfeta de què la V. S. faci les observacions que cregui convenients.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo demanaria que en aquest article segon, del primer paràgraf, que acaba dient «basant-les en l'esperit de les mateixes», es suprimís aquest darrer tros del paràgraf, perquè la qüestió d'esperit en les Lleis resulta sempre una mica perillosa, és a dir, el que diguin les Lleis s'ha de complir i els esperits més val que n'estiguin absents.

En el tercer paràgraf hi ha un darrer apartat que diu: «No obstant, en aquest cas, no podrà exigir-se la separació de fons i comptabilitat quan el nexa econòmic sigui origen de la pròpia funció específica de la Cooperativa». Jo crec que això fóra millor suprimir-ho, perquè en alguns casos podria exigir-se i en general no haurà d'exigir-se, però com hi ha un cas pràctic en el qual això està en contradicció amb una de les Lleis de la República, crec que fóra millor que la gent sàpiga perfectament a què s'ha d'atendre i que aquest darrer apartat no hi figurés. Em refereixo al cas de l'atur forçós; hi han societats que tenen una secció d'atur forçós. Les Lleis de la República manen d'una manera ben categòrica que tot el que faci referència a les mutualitats per a atur forçós tinguin una administració separada, especialment si volen percebre les subvencions que dóna l'Estat en aquest cas. Això que es parla aquí, està en contradicció amb aquesta Llei de la República a la qual faig referència i, per això, i a més crec que no hi fa falta, entenc que fóra millor suprimir-ho i l'art. 2.<sup>a</sup> quedaria exactament igual.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Jo em congratulo molt de les observacions, sempre encertades, del company Ruiz i Ponseti, i precisament jo esperò que, no solament ell, sinó tots els altres companys, sabran fer totes aquelles observacions que l'articulat els suggereixi. La meua intervenció anterior no obeïa a res més sinó a un esperonament perquè vingués aquesta col·laboració, que per minuciosa que sigui, ens plau, ens agrada i ens satisfà.

Veritablement, la darrera oració del primer paràgraf d'aquest article, si no és una redundància, és una pseudo-figura literària, que no té cap valor — almenys jo no li veig —, però està justificada per un prurit que ha tingut la Comissió en fer aquest Projecte de Llei, de recalcar, adaptant-se a aquella norma que val més no ésser literari però dir les coses que s'entenguin, que ha d'haver-hi un esperit, una ànima, un sentiment, una ambició — qualifiqui-ho la V. S. com vulgui, que li acceptarem el mot que calgui — que és el que ha d'informar el sentiment cooperatiu, no solament una pràctica legalista, o una pràctica mercantilista en forma cooperativa, sinó que ha d'haver-hi un sentiment, és a dir, que aquell que va a una cooperativa no hi va a cercar exclusivament el benefici seu particular, sinó que en la seva cooperació se sent satisfet, estimulat i empès a portar una col·laboració humana per a dur aquest bé que ell vol per a ell als seus germans de cooperació. Això és el que vol significar aquesta redundància, aquesta manca, potser, de sentit pràctic en l'esmentat article. Ho trobarà la V. S., no ja aquí, sinó en articles sencers. A mi se me n'ocorre un que diu : «Les cooperatives, pel sol fet d'ésser cooperatives, no queden eximides de complir les lleis socials». Veritablement això és una redundància, perquè, tot i no dient-ho, ja vénen obligades a complir les lleis socials ; per tant, no calia dir-ho. Però és que entenem que s'ha de dir, perquè es vegi que els cooperatistes tenen un esperit de solidaritat humana i que precisament el que més els plau i els ha de plaure, és ésser els més fidels complidors de totes les Lleis socials que l'Estat i la Generalitat imposin a benefici del proletariat. És aquesta la significació.

Explicat això, amic senyor Ruiz i Ponseti, no tenim cap inconvenient en suprimir aquestes frases finals, si així plau a la V. S.

En quant al final de l'article, aquest punt té molta més importància ; ja no m'atreveixo a oferir-li la supressió, sinó que potser ho haurem de discutir més a fons. No hi era en el Projecte, però això prové d'una disposició de la Llei de Bases de Cooperació, on es diu que per a cada aspecte s'ha de tenir una comptabilitat separada. Però vénen les cooperatives, la missió social de les quals és tant més de lloar quant diuen : «Nosaltres no solament formem una cooperativa per anar a trobar el guany material i la bondat de l'article que consumim, sinó que els guanys que nosaltres obtenim, almenys la meitat, els dediquem a obres socials per al millorament de la pròpia collectivitat que forma la cooperació.» I com que el nexa econòmic d'aquestes obres socials és sempre dedicar una part del rendiment que dona la pròpia cooperativa, si nosaltres fem establir una comptabilitat separada, destruïm aquest nexa, i per altra part nosaltres no veiem que pugui haver-hi

confusió de cap mena en la comptabilitat quan el nexa econòmic és unit. Basta que hi hagi uns llibres de comptabilitat, en els quals hi consti la partida, el foli o el concepte especificat i clar dels ingressos provinents dels fruits de la cooperativa.

Però no n'hi ha prou amb aquesta raó, sinó que això és aquí escoltant el plany dels cooperatistes catalans que vingueren a dir-nos que això els perjudicaria, perquè els portava un desgloss en llur administració, que potser no fóra prou factible en la pràctica. Com que altrament no hi ha dificultat, com he dit abans, en què la comptabilitat sigui junta, perquè sempre vindran obligats a portar la comptabilitat d'acord amb el model conformat pel Consell Superior de la Cooperació, mai no podrà haver-hi confusions i les coses sempre quedaran sentades i clares com han d'ésser.

Jo espero que amb aquestes explicacions, el senyor Ruiz i Ponseti es donarà per satisfet ; sinó, veurem la manera de fer les coses de la manera més adient per a tots.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : En primer lloc, per a agrair l'acceptació de la primera esmena, i en segon terme, per a queixar-me que no s'hagi acceptat la segona.

Jo crec que, figurant en la Llei de Bases el principi sa, que és sa no solament per a les societats cooperatives, sinó per a tota mena d'empreses, que llurs diferents activitats siguin comptabilitzades a part i d'una manera absolutament delimitada, jo crec que fem malfet en rectificar aquí, en un dels articles d'aquesta Llei, un altre dels articles de la Llei bàsica o Llei principal. Crec que aquell és el criteri sa, que si una societat desenrotlla més d'una activitat, que d'una manera ben clara sàpiga quins són els resultats de cada una d'aquestes activitats. Que si vol fer un bé més gran amb els guanys que obtingui, per exemple com a resultat del funcionament de la cooperativa de consum, dedicant-los a una branca que no pot donar cap guany, sinó que forçosament ha de liquidar sempre amb pèrdua, crec que els associats han de saber perfectament el què fan. Que el que dediquen a cada una de les activitats han de conèixer-ho amb tota escrupulositat, que sinó, el barrejar les diferents qüestions, condueix a no saber com funciona la cooperativa de consum, a no saber quins són els béns que dediquen al funcionament de llur mutualitat, i, en últim resultat, a embrollar llur pròpia administració. Crec que la comptabilitat, sempre, com més clara és millor ; per això es fan els números ; altrament, tirant-ho tot dintre d'un calaix, i traient-ne el que es necessita, ja n'hi hauria prou.

Per això jo insisteixo en què seria millor suprimir-ho. Si la Comissió creu que no s'ha de suprimir, jo no rectificaré més.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Sento molt no poder-ho acceptar, per no haver-me arribat a convèncer-me ben bé els arguments adduïts aquí pel senyor Ruiz i Ponseti. Jo hi veig que quan els socis vulguin una comptabilitat separada — no de la coopera-



tiva i de l'obra social, única cosa a què es refereix l'article, sinó de tots els aspectes de la cooperativa — quan vulguin que per a cada cosa es porti un Diari, un Major i una Caixa separada, els socis podran fer-ho; res els ho prohibeix amb tal que llur Reglament digui que s'ha de fer així, i així s'haurà de fer, perquè la Junta Directiva, com l'organisme director, no tindrà més remei que complir aquells preceptes que l'Assemblea General, voluntat sobirana d'ells, els imposi, i que si aquests socis ho volen clar, clar ho tindran; només cal que diguin quina claredat volen.

Altrament, ha de pensar que això no és preceptiu; diu: no podrà exigir-se, però si ells la volen ben separada, la portaran sempre com vulguin, ningú no els dirà res.

A més, l'argument de força respecte a l'atur forçós, ens sembla a nosaltres que no té un valor real, perquè jo he anunciat abans que hi havia un article que diu que les cooperatives, pel sol fet d'ésser cooperatives, vénen obligades al compliment de les Lleis socials. I com que, a més, la comptabilitat respecte de totes les cooperatives s'haurà de subjectar al model que se'ls facilitarà pel Consell Superior de la Cooperació, on hi ha totes les branques d'aquesta forma de previsió col·lectiva, és natural que els llibres i les coses seran clares.

Ara bé, l'argument aquell dels diners en una caixa hem de dir que si no volguéssim que els diners anessin a una sola caixa, hauríem d'anar a fer carteres, i a mi m'esvera veure una cooperativa que els seus fons els hagi de tenir subdividits en carteres determinades: a) aquest capítol respon a una funció; b) aquest altre capítol a aquella altra; c) aquest a aquell passiu que tenim, etcètera; em sembla que el que faríem seria complicar la senzillesa tan admirable i austera que tenen avui les cooperatives a casa nostra.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Jo no he volgut intervenir en la discussió d'aquest article fins a saber si la Comissió acceptava o no acceptava les suggerències del senyor Ruiz i Ponseti respecte al darrer paràgraf de l'article. Però jo tinc unes objeccions a fer, que no són objeccions de fons, malgrat que jo m'hauria inclinat al criteri que defensava el senyor Ruiz i Ponseti, encara que tampoc no veig motius per a fer d'això una qüestió fonamental.

De la redacció d'aquest article — no sé si és degut a la meua ignorància —, he de confessar que no acabo d'entendre-la bé. Jo entenc el que s'ha dit aquí, jo entenc que per aquest article s'estableixen unes cooperatives que es funden per un objectiu propi, que és el seu objectiu essencial, i poden dedicar una part de les seves activitats, una part dels seus rendiments, a una funció que tingui un valor d'obra social. Això ho entenc perfectament. Però el que no entenc és el que vol dir això de què «el nexa econòmic sigui origen de la pròpia funció específica de la Cooperativa». Això no ho entenc. Jo crec que «nexa» vol dir el lligam que uneix dues coses; i «funció específica de la Cooperativa» deu ésser aquella funció per a la qual

la cooperativa s'ha fundat. Així, si per exemple la cooperativa és de consum, la funció específica serà adquirir les matèries per distribuir-les, en forma de venda, als associats. Aquesta serà la funció específica. Ara bé; que hi hagi un nexa econòmic?, entre qui?, entre aquesta funció específica i la funció social? Si és així, el nexa econòmic no pot ésser origen de funció específica, com es diu aquí.

El Sr. SOLER I BRU: Ja procuraré explicar-li.

El Sr. ROMEVA: Ho agrairé molt i espero amb interès les explicacions del senyor President de la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Ens plau molt l'esperit de solidaritat a una obra social, i tornem a repetir el que ja hem dit abans, o sigui, que ens plau molt la cooperació de tots els senyors Diputats en el millorament de la redacció.

Nosaltres, almenys jo, no som cap autoritat en matèria literària, i per aquesta raó estem exposats a emprar mots i frases que, potser, desvirtuen el sentit, en contra de la nostra pròpia voluntat. Però, en dir «nexa econòmic» volem dir que s'uneix una cosa amb una altra. Les cooperatives tenen a base del seu rendiment un vessament d'aquest rendiment que va a parar a l'obra social, com un cordó umbilical que l'alimenta. Això és el nexa; això és el que junta el que està separat, el que no està ajuntat. Això entenem que és el nexa econòmic per a l'obra social, per a l'obra de pensions a la vellesa, subsidis de malaltia, etc. I això s'aconsegueix a base d'un fons que es nodreix precisament per aquests vessaments i que en definitiva prové dels guanys en el consum o en la producció de la cooperativa, com una font que es va alimentant per a poder fer aquesta obra social. Per tant, ho consignem com una cosa que uneix; però si la V. S. o algun altre senyor Diputat creu que és mal aplicada en aquesta ocasió la paraula nexa...

El Sr. ROMEVA: Crec que el que està mal aplicat és la paraula «origen». Ja explicaré la meua idea.

El Sr. SOLER I BRU: ... no hi ha cap inconvenient, per part de la Comissió, en acceptar les modificacions o rectificacions gramaticals que es creguin per a donar millor forma literària.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo lamentaria molt que la Comissió i especialment el seu President es pensés que aquesta objecció tenia per única finalitat l'objecció purament de lluitament d'estilista.

El Sr. SOLER I BRU: No, no!

El Sr. ROMEVA: En aquesta Llei, com en totes les Lleis, la redacció ha d'ésser clara, ja que la claredat en aquest cas té molta importància; i nosaltres hem de fer tots els possibles perquè l'obra que faci aquest Parlament no dongui lloc a dubtes ni a discussions.

Jo crec que potser hi ha una certa impropietat en la paraula «nexa»; però majorment existeix,

al meu criteri, impropietat en la paraula «origen»; perquè si acceptem que el nexa es pot substantivar d'aquesta manera, com ho substantiva el senyor President de la Comissió, aquest nexa no és origen de la funció, sinó que és originat per la funció.

El Sr. SOLER I BRU: Es origen de l'obra social.

El Sr. ROMEVA: Exactament. El nexa serà origen de l'obra social; però aquí es diu «origen de la pròpia funció específica». De manera que si es vol mantenir la paraula «nexa», s'hauria de substituir la paraula «origen» per «originat». Ara que així i tot, la paraula «nexa» jo no la trobaria aplicada amb gran propietat; però, almenys, sabríem el què vol dir.

Ens plauria, doncs, que la Comissió acceptés aquestes suggerències i estigués disposada a atendre-les en el possible.

El Sr. SOLER I BRU: La Comissió no té inconvenient en atendre les suggestions i suggerències del senyor Romeva i està disposada a estudiar una nova redacció d'aquest article.

El Sr. PRESIDENT: ¿Resta aquest article pendent de nova redacció, a fi que la Comissió pugui prendre's el temps que sigui necessari per redactar-lo amb la forma que cregui pertinent? (Assentiment.) Art. 3.<sup>er</sup> No hi ha cap esmena ni vot particular.

(El senyor Secretari dóna lectura a l'esmentat article 3.<sup>er</sup>)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Simó i Bofarull té la paraula.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: He demanat la paraula per a fer unes observacions en ordre a aquest article. L'art. 3.<sup>er</sup> tal vegada podria refundre's amb l'últim paràgraf de l'art. 7.<sup>è</sup> i afegir-li l'art. 8.<sup>è</sup>, o sigui de dos articles i part d'un altre fer-ne un — faig, com es veu, una suggerència un xic alambicada —, a més, em permeto observar que en l'art. 3.<sup>er</sup> hi manca un extrem. Sento no tenir aquí a mà la Llei de bases per veure si el que vaig a manifestar està previst en la Llei de bases o no ho està; però nosaltres hem de simplificar la tasca dels organismes i dels ciutadans per a posar-los en les millors condicions de què puguin capir les obligacions formals que tan la Llei de bases com aquesta Llei i les successives els imposen.

Aquí es demana que la cooperativa en el seu reglament ha de fer constar deures i drets, responsabilitats, domicili, comissions de dissolució i altres requisits, però en l'Estatut s'haurà de consignar la finalitat de la cooperativa. Això no es diu. És clar que llegint tot el Reglament de la Cooperativa ja es comprendrà si aquesta és de producció, de consum o de pòsit marítim, però el que diríem la cèdula personal, el bateig laic de la cooperativa, de la mutualitat, hauria d'ésser en el seu article primer, en forma que en aquest article constés que la cooperativa és de producció o de mutualitat o d'assegurances o del que sigui. I crec que seria preferible refundre en un sol article aquests preceptes de caràcter social obligatori comuns a la major part de les cooperatives,

a fi que no s'hagin d'anar cercant en tot l'articulat de la Llei aquells requisits formals sense els quals es podria incórrer en un lapsus capital, en forma que en moltes cooperatives se'ls hagués de refusar el reglament.

Jo, doncs, faig notar això sense la Llei de bases a la vista; crec que en establir els preceptes, que malgrat d'ésser formals són essencials per l'existència legal de l'entitat, hi manca a la pròpia finalitat, la funció específica, i que potser també seria preferible condensar-ho en una forma més sistemàtica per a la facilitat dels propis cooperatistes.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: No hi ha cap inconvenient en què consti als Estatuts, a més de la finalitat a què s'ha de dedicar la cooperativa, el reste del paràgraf. Però jo vull desfer el temor de l'estimat amic senyor Simó dient-li que després d'aquestes condicions de caràcter general on hi han de concloure totes les cooperatives, en l'epígraf de cada un vénen els condicions especials que equivalen a la finalitat d'una manera ben clara, que no dóna lloc a dubtes. No obstant, com dic, no hi ha cap inconvenient en intercalar al començament d'aquest article que als Estatuts de les cooperatives, a més de la finalitat pròpia, es farà constar — si així li sembla bé al senyor Simó — tot el restant.

Amb referència a posar juntament amb això el darrer paràgraf de l'art. 7.<sup>è</sup>, també podria accedir-s'hi, però és que aquest darrer paràgraf de l'art. 7.<sup>è</sup> fa una prescripció tan clara a la matèria de què tracta l'article, que creiem molt millor deslligar-ho d'aquest art. 3.<sup>er</sup>

El Sr. PRESIDENT: Dongui's compte de la nova redacció de l'art. 3.<sup>er</sup>

(El senyor Soler i Bru dóna lectura a la redacció definitiva de l'article, que és la següent:

Article 3.<sup>er</sup> En els estatuts de les cooperatives, ultra la finalitat pròpia, es farà constar els drets i deures dels socis en el que es refereix a condicions d'ingrés, baixa voluntària i exclusió; la responsabilitat dels membres dels organismes directius de les cooperatives en la marxa de la societat i en llur gestió i administració; el domicili de la cooperativa i les condicions de la seva dissolució.)

S'aprova? (Assentiment.) Resta aprovat.

Article quart. No hi ha cap vot particular, ni cap esmena.

(Un senyor Secretari llegeix l'article.)

S'aprova? (Assentiment.) Resta aprovat.

(Es dóna lectura a l'art. 5.<sup>è</sup>, al qual no hi ha presentat cap vot particular ni cap esmena.)

El Sr. FÀBREGA: Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fàbrega.

El Sr. FÀBREGA: Jo desitjaria que la Comissió posés de manifest el vertader significat d'aquest article, doncs he de confessar que no l'entenc prou bé en allò que diu que les Societats de més de mil socis podran celebrar Assemblea de segon grau, i com sigui que jo sóc d'una comarca on la major



part de les societats cooperatives tenen més de mil socis, i en aquest mateix cas es troben Palamós i Palafrugell, desitjaria aquesta explicació perquè segurament en serà demanada també a mi pels socis d'allà i m'agradaria poder-los contestar amb un perfecte coneixement de causa.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, i després la Comissió podrà contestar al senyor Fàbrega.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En realitat, era per a fer una pregunta semblant a la que ha fet el senyor Fàbrega, només que com que ja estem relacionats amb els esperits, nosaltres entenem l'esperit d'aquest article, però entenem també que hauria d'estar redactat en sentit contrari. És a dir, aquí s'autoritza que les cooperatives de més de mil socis podran celebrar assemblees de segon grau, però no diu què és el que passarà amb les cooperatives de menys de mil socis. Jo entenc que el que hauríem de dir és que les societats de menys de mil socis no podran celebrar assemblees de segon grau, perquè si solament fem una afirmació queda enlaire el que passarà a les cooperatives que tinguin menys de mil socis.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. DOT: La finalitat que té precisament l'art. 5.<sup>è</sup> tal com està redactat és precisament preveient que poden existir cooperatives que tinguin ramificacions en diversos pobles d'una mateixa comarca i que aquestes cooperatives no hagin d'oferir el desplaçament dels seus socis en casos de votació, sinó que puguin fer-se les votacions de segon grau, o sigui elegint els seus representants en el nombre que es consigni en els seus estatuts, nomenant delegats que assistiran a les assemblees i que votaran.

L'article 11 de la Llei de bases fa referència a aquesta qüestió en dir que les Societats podran autoritzar la celebració d'assemblees de segon grau. És a dir, el redactat d'aquest article es refereix precisament a aquests casos, i en quant a la darrera part de la suggerència del senyor Ruiz i Ponseti en parlar de què es posi aquesta potestat que tenen aquestes societats, ja hi ha la paraula «podrà», perquè si es digués clarament que no podran celebrar assemblees de segon grau les cooperatives que no arribin a mil socis, podríem trobar-nos amb una cooperativa que tingués uns nou-cents socis i aleshores no ompliria aquest article la finalitat que vol omplir. Crec que aquestes explicacions podran deixar contestats els dos precís que s'acaben de formular.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Cultura.)

(S'aprova l'art. 5.<sup>è</sup>, i, a continuació, el 6.<sup>è</sup>, al qual no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

Es dona lectura a l'art. 7.<sup>è</sup>)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Jo desitjaria observar a la Comissió i a la Cambra que en aquest art. 7.<sup>è</sup> es parla de les societats cooperatives i en l'art. 8.<sup>è</sup> es parla de les cooperatives po-

pulars i en el títol que segueix es parla de la divisió de les cooperatives.

Jo entenc que perquè això tingui una coherència, hem de saber el concepte clar que tenim de les societats cooperatives com una cosa i les cooperatives populars com una altra, o bé són la mateixa cosa, expressada amb noms diferents, doncs no recordo en aquest moment bé la Llei de Bases. Aleshores seria convenient que s'anomenessin sempre amb el mateix nom, si són una sola cosa, perquè sinó, després no sabrem a què s'aniran referint d'una manera concreta els articles que segueixen.

Hem d'aclarir si volem dir dues coses diferents amb aquests dos noms diferents, o si amb tots dos noms només volem dir una cosa, i aleshores seria més convenient anomenar-ho amb un sol nom.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Lamento molestar tan sovint a la Cambra, però em penso que és obligació de dir les ocurrències que hom cregui...

El Sr. PRESIDENT: La Cambra l'escolta amb molt de gust, senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Moltes gràcies; ja ho sé.

He de fer una variant del que acabava de manifestar abans, en quan al mètode d'aquesta Llei. Ara estic veient que el mètode és més defectuós del que a primera vista de les primeres pàgines m'havia figurat. Les cooperatives populars — permeti'm l'allusió, senyor Romeva — ara veig que estan definides en l'art. 13. A l'art. 13 estan defirides les cooperatives populars de consumidors. Doncs, ¿per què l'article 8.<sup>è</sup> no passa a ésser l'art. 13 bis? L'article 13 defineix la personalitat; l'art. 13 bis fóra el 8.<sup>è</sup> i diria: Requisits formals, essencials de l'estatut. Ens trobem amb l'art. 6.<sup>è</sup> que és de caràcter estrictament financer.

De manera que aquesta Llei — està molt bé com a aspiració i com a punt de vista tècnic —, des del punt de vista «materiològic» em sembla que és una mica inorgànic. Total, perquè m'entossudeixo que l'article 8.<sup>è</sup> vagi a un altre punt; però jo penso que és lògica la meua afirmació i així s'hauria de metoditzar: divisió de les cooperatives; després de la definició de cadascuna, els requisits formals, essencials, obligatoris del propi estatut, en lloc d'anar a trobar-los barrejats en diversos articles, dins de diversos capítols. En aquest cas ens hauríem estalviat de recollir — escoltada amb molt de gust, com deia el senyor President — l'allusió del nostre estimat company senyor Romeva.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: He demanat per parlar perquè veig que, malgrat que estem discutint l'article 7.<sup>è</sup>, s'involucren l'art. 7.<sup>è</sup> i el 8.<sup>è</sup>. Com que jo també volia presentar una esmena a l'art. 8.<sup>è</sup> suprimint la paraula «populars» senzillament, crec que aleshores estaria en el seu lloc aquest article i crec que és el que resoldria la qüestió, perquè és una paraula que en realitat hi sobra. Si discutim els dos

articles a la vegada, podria ésser que aquesta esmena fos la solució del plet que plantejava el senyor Simó.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Veritablement, la solució que ha donat el senyor Ruiz i Ponseti ha de contestar sobradament els escrúpols del senyor Romeva i del senyor Simó. Jo, per comptes de proposar, com deia el senyor Ruiz i Ponseti, suprimir la paraula «populars», li anava a dir al senyor Romeva que aquí a on diu «les societats cooperatives» afegir-hi «populars»; però la solució és la mateixa i potser em plau més la de treure «populars», perquè no sofrísim un oblit en alguna d'aquestes redaccions i semblés que hi hagués una distinció entre les cooperatives. Jo he d'aclarir que la definició de cooperatives que són incloses en aquesta Llei, d'una manera categòrica, taxativa, hi està en la Llei de Bases de la Cooperació; no pot haver-hi engany, no pot haver-hi dubte, ni tan sols el més lleu temor, de què es doni un significat d'una cooperativa distint del que ha de tenir, perquè és en la Llei de Bases de la Cooperació, que el dia 14 varem aprovar, on té una definició categòrica, exacta i tan preceptiva, que no es pot defugir.

El Sr. ROMEVA: Raó de més perquè hi hagi un sol nom.

El Sr. SOLER I BRU: A més, de treure el mot «populars», que la Comissió no hi té inconvenient de treure'l d'on digui «cooperatives populars», perquè se sobreentén que totes són populars, perquè la Llei de Bases ja ho marcà; jo vull contestar al senyor Simó i Bofarull dient-li que tots els defectes que pugui trobar en aquesta redacció, em plau esmenar-los a gust sempre de tots, i m'agradaria que no s'abstingués, per petit que fos el defecte, d'insinuar-lo, perquè la Comissió acollirà amb goig totes les observacions, perquè el que vol és una obra comuna i ben feta.

Però jo he de dir-li que en quant a això que ens demana, que intercalem la definició de la cooperativa de l'art. 13 en aquest art. 7.<sup>è</sup> o 8.<sup>è</sup>, ens fa l'efecte que el senyor Simó no s'ha fixat prou bé que la definició de l'art. 13 era exclusiva per a les cooperatives de consumidors i les condicions que exigim en els arts. 7.<sup>è</sup> i 8.<sup>è</sup> són generals per a tota classe de cooperatives. Per tant, no ha d'estranyar-se que aquesta condició específica de cada classe de cooperatives vingui repetida a allò que calgui, a més de les pròpies, en cada epígraf que parla de les distintes cooperatives perquè, repeteixo, hem pogut caure en defectes de literatura, en redundàncies, que es poden plasmar sempre en forma literària, però que tenen sempre per únic objecte la voluntat de què quedi ben clar i ben fixat el pensament del legislador fugint de figures retòriques per a donar una claredat de pensament.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Per darrera vegada, perquè estic veient que tot és ignorància meua. Francament, la Llei de bases ara no la recordo; en recordo el seu esperit, algun que altre precepte, però la seva lletra estricta per a poder

veure com compagina o en què discrepa del text que tenim a la mà, no tinc aquesta memòria tan feliç per a recordar-la. Però la meua intervenció darrera ha estat motivada per la suggerència del senyor Romeva en vista de l'adjectiu «populars», que veig en l'art. 8.<sup>è</sup> Bé; anem més endavant, si la Comissió, la Cambra i la Mesa m'ho permeten. Divisió de cooperatives. Les cooperatives es divideixen: de consumidors, de producció i treball, de crèdit i mixtes. En les de consumidors no es parla ni de les que siguin populars ni de les que no en siguin. Capítol «Cooperatives de consumidors», art. 10. «Cooperatives populars de consumidors», art. 11. Art. 13: «per a ésser classificades populars les cooperatives de consumidors...» Art. 14: «les cooperatives populars de consumidors...» Art. 15: «les cooperatives de consumidors...» Resulta que, francament, si és així, és que no he estudiat amb aquella detenció necessària i obligada — que no n'he tingut el temps, perquè m'ho acaben de lliurar ara... —; però si és que hi ha senzillament redundàncies de lèxic, més aviat creen confusions com les que en el meu ànim s'han produït, i jo agrairia a la Comissió que ho aclarís. Que no és així, que és degut només a una lectura superficial meua, demano perdó a tothom...

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Jo he demanat que em portin la Llei de bases per tenir el goig de llegir al senyor Simó i Bofarull l'art. 12, on es defineix d'una manera concreta el què són cooperatives mercantils i populars. Després, que tota la Llei de bases de la cooperació ve dedicada exclusivament a les cooperatives populars; per tant, les cooperatives mercantils queden al marge en absolut de tota legislació respecte a cooperatives. Tant és així que hi ha dues disposicions — i ara, quan vindrà el DIARI DE SESSIONS on hi ha aquesta Llei, tindrà el gust de llegir-les-hi — jo recordo que hi ha dues disposicions: una prohibint l'ús, la denominació o res que s'assembli a cooperatives, sindicats o mutualitats, a les mercantils que no vagin seguides o precedides de la funció mercantil, per evitar les confusions que avui existeixen. I una altra disposició que priva que tots aquests noms s'usin en cap rètol, títol o document; per tant, aquí no hem de parlar de cooperatives mercantils o de cooperatives populars, i és per això que la Comissió ha acceptat amb goig l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti de treure «populars» de tot arreu.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ¿De tot arreu? Jo havia entès en l'art. 8.<sup>è</sup>, solament.

(S'aprova l'art. 7.<sup>è</sup>)

Es dona lectura a l'art. 8.<sup>è</sup>, al qual no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Per a suprimir la paraula «popular», en virtut de l'esmena acceptada abans.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Demano, també, perdó, per la meua insistència; però aquí ens trobem amb dos articles d'aplicació general que tots dos fan referència als estatuts de les cooperatives: aquest art. 3.<sup>o</sup> i aquest art. 8.<sup>o</sup> que ara s'han llegit. A mí em sembla que seria un millor ordre que es sumessin tots dos, perquè jo ja comprenc que aquest vol dir que mitjançant aquest article, en demanar que a l'estatut constin unes coses és que imposen l'obligació que existeixin aquestes coses, i en canvi, en l'altre, imposen l'obligació que es declari unes coses que són obligatòries en tots els estatuts; però em penso que no hi hauria cap inconvenient en què almenys fossin subsegüents si és que no se'n pot fer tot un, perquè em fa cert efecte que trobem un article que diu en l'estatut de les cooperatives es farà constar tal cosa, i després en trobem un altre que diu que les cooperatives hauran de fer constar en els seus estatuts unes altres coses.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Potser més que refondre els dos articles, fóra una solució el que el 8.<sup>o</sup> passés a ésser el 4.<sup>o</sup>, i es corregués la numeració. No ens agrada refondre en un sol article aquests dos, perquè l'un es refereix a coses essencialment de la cooperació, i l'altre, són coses referents a les cooperatives, i així en dos articles queden separades les dues essències; però l'ordenació d'articles potser sí que aniria millor. Així, el 8.<sup>o</sup> passarà a ésser el 4.<sup>o</sup>, i els altres aniran corrent la numeració. He d'advertir que la Comissió s'ha donat compte ara d'una repetició que vaig a salvar. L'apartat e d'aquest art. 8.<sup>o</sup> és la mateixa còpia de l'art. 6.<sup>o</sup>, aprovat, i que per un error de transcripció ha estat reproduït aquí, i ara, en llegir-lo, ens n'hem donat compte. Per tant, la Comissió proposa suprimir aquest apartat e.

*(D'acord amb les modificacions proposades per la Comissió, s'aprova l'article en la següent forma:*

«Article 4.<sup>o</sup> Les cooperatives també hauran de fer constar en llurs Estatuts:

a) Que tots els socis tinguin iguals drets i deures.

b) Les obligacions i garanties dels administradors.

c) El règim de les Assemblees generals.

d) La distribució que es farà de l'excés de percepció i el destí que es donarà als béns en cas de dissolució.»

*Es dona lectura a l'art. 9.<sup>o</sup>, al qual no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)*

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Es, senzillament, per a demanar un aclariment a la Comissió referent a aquest article. En la part corresponent a cooperatives de producció i de treball es fa esment de les cooperatives de pesca i serveis marítims, i en l'epígraf corresponent veig que estan titulades pòsits marítims. La meua suggerència és en quin

estat queden els pòsits terrestres i els altres pòsits que en virtut del traspàs de serveis també han passat a dependre de la Generalitat, com, per exemple, els pòsits municipals i altres. Per això, agrairia a la Comissió que volgués aclarir-me aquest extrem.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Jo crec que l'amic Cunillera es podrà donar per satisfet si llegeix l'article 37, en l'epígraf de pòsits marítims, on veurà que es diu: «Els treballadors dedicats a indústries marítimes i derivades que vulguin gaudir dels beneficis d'aquesta Llei, podran organitzar-se en associacions cooperatives amb el nom genèric de pòsits de pescadors, pòsits de navegants, pòsits marítims i marítims-terrestres, segons sigui la professió dels que l'integrin». Està, entenc, clar que el pòsit marítim és la concreció de la generalització en nomenar la classe de cooperació aquesta. Ja sabem que són pòsits tot allò que té una relació directa amb coses de la mar, tant si s'efectua a terra com si s'efectuen a bord; per tant, el nom genèric de pòsits marítims no prejutja que hagi de quedar fora de la Llei cap pòsit que tingui relació amb la terra.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Agraeixo les manifestacions del senyor President de la Comissió, però em vull referir al que he dit dels pòsits municipals que no tenen cap aspecte ni terrestre ni marítim, que és una cooperació popular, una cooperació col·lectiva i que jo entenc que també s'haurien de poder incloure en aquesta Llei de cooperatives, ja que incluïm també les altres classes de pòsits, sinó aquests semblarien que queden en segon terme. No vull pas dir que es puguin posar en aquest lloc, sinó que en aquesta Llei s'hi haurien d'incloure. Jo sé que en l'actualitat n'hi ha alguns i se'n podran crear d'altres.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Veritablement, dit sigui amb tota modèstia, em sorprèn l'existència de pòsits municipals. Ja sé que existeixen, però no perquè puguin ésser inclosos en una Llei de Cooperatives. S'ha donat el pòsit municipal perquè el Municipi té uns béns que radiquen en certs pòsits pescadors o per altres circumstàncies que relacionen els béns municipals, la intervenció municipal, amb alguna cosa de la mar en aquest ordre de previsió o cooperació; però és que no arriba al meu curt entendre, amic Cunillera, que el Municipi sol pugui fer una forma de cooperació. Per tant, com que els Municipis es regulen per una Llei municipal, jo crec que és la Llei municipal qui els ha d'autoritzar l'ésser inclosos en els avantatges d'aquesta Llei. No crec que aquesta Llei hagi d'ésser més eficient que l'altra en aquest sentit, sinó que la Llei municipal...

El Sr. IBARS: Vol referir-se segurament als béns comunals.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA : Em refereixo a la Llei espanyola que ha creat els pòsits municipals. Depenent del Ministeri d'Agricultura de Madrid, existeix la Direcció general de Pòsits. Els Municipis que es volen acollir a aquesta Llei creen una Caixa comunal, aquesta caixa, en molts Municipis, es nodreix de fons subvencionats per aquesta Direcció general de pòsits i tenen un Reglament. Aquest Reglament ordena actualment, crec que cada mes, que es trameti la relació d'existència o del que han prestat, a la Direcció general de pòsits. Això no fa referència per res a la Llei municipal, és un assumpte purament de crèdit i al marge de la vida municipal; és una cooperativa de crèdit, des del moment que aquesta Llei no té res a veure amb el Municipi, i porten una comptabilitat completament a part de la del Municipi i tenen una organització completament a part de la del Municipi. Això no obsta perquè el President nat d'aquest pòsit sigui el mateix Alcalde; però es tracta d'una cosa que no té res a veure amb la vida municipal, i aquí, en posar-hi «pòsits de pescadors», jo crec que s'hi hauria de posar també «pòsits en general» i especificant els municipals o d'altra mena. Perquè jo, amic senyor Soler i Bru, conec casos en els quals hi ha això de què parlo. Precisament a mi se m'han demanat aquestes explicacions perquè en l'actualitat, havent-se traspassat això, molts Municipis s'han trobat avui amb que no saben si aquestes subvencions que estan donades per la Direcció general de pòsits les ha de pagar encara el Govern de Madrid o les ha de pagar ja el Govern de la Generalitat, i per això jo entenc que s'hi haurien d'incloure. En fi, penso que comprendrà la Comissió el meu bon desig i la necessitat àdhuc de què això es faci.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Efectivament, m'ha semblat comprendre el bon desig del company senyor Cunillera, i no solament el comprenem, sinó que farem tots els possibles per a poder recollir tot l'interès que ell té en aquesta matèria. Però el cas és que jo continuo en la meua tossuderia, perquè no hi veig la compaginació possible, en una Llei de cooperatives, d'aquests pòsits municipals o pòsits agrícoles, que en definitiva vénen a ésser, com no sigui per mitjà d'una Llei especial. És tanta la diferència que hi trobo i la desconexió que hi ha entre aquestes dues matèries, que jo, sense fer cap sentència, pregaria a l'amic Cunillera que redactés una esmena, tan àmplia com vulguí, especificant el seu sentit, i jo li asseguro que la Comissió hi posarà tot el seu interès per si pogués ésser compatible incloure-la en el Projecte, i sinó donar-li el camí que cregui més convenient.

El Sr. CUNILLERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA : Acceptant la suggerència de la Comissió, les explicacions de la qual em satisfan, només demanaria que es posés, aquí on diu : «cooperatives de producció i treball», un altre apartat que digués : «pòsits d'altra naturalesa».

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Es per a insistir novament en què el senyor Cunillera redacti per escrit, no solament l'epígraf, sinó la substància del que ell defensa, per a estudiar-ho ben detingudament i complaure'l si és que pot ésser.

El Sr. PRESIDENT : Podria ésser objecte d'algun article especial.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Només volia fer una observació. Jo volia demanar a la Comissió que en l'enumeració de formes diferents de cooperatives de consumidors que hi ha en el que podríem dir la primera part d'aquest article 9.<sup>o</sup>, fos desdoblat l'apartat b petita, quan diu : «subministres d'aigua, gas, electricitat i transports». En primer lloc, potser per raons gramaticals, perquè la concordància entre subministres i transports és un xic violenta, i després per a fer resaltar més la importància que poden tenir les cooperatives de transports. De manera que jo demanaria que les de transports hi figuressin en un apartat especial, afegit a aquesta relació.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : No hi ha cap inconvenient, perquè ja era intenció de la Comissió. Precisament recordarà el senyor Ruiz i Ponseti que quan el vot particular que va presentar a la Llei de bases de cooperació, demanant que es fes aquesta divisió de les cooperatives, jo vaig tenir l'honor de respondre-li que estàvem d'acord amb el principi; però que el traslladàvem a la Llei particular, i podríem dir que en fer el trasllat hi ha hagut un error de transcripció; però la intenció nostra era donar la importància que es mereixen als transports i, a més, per a salvar aquest error gramatical que amb tant d'encert assenyalava el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo volia fer una observació a aquest mateix article, que també em sembla una observació de redacció que fóra convenient tenir en compte. Aquí establim una divisió de cooperatives i després estipulem les activitats o les classifiquem dintre d'aquesta divisió general, per aquelles activitats a que es poden dedicar; de manera que ve a ésser una mena d'enumeració que les acaba de definir. Jo em penso que l'article quedaria més ben organitzat si diguéssim que les cooperatives compreses en aquesta Llei particular es dividiran en cooperatives de consumidors, cooperatives de producció i de treball, cooperatives de crèdit, etc., i aleshores, després, s'anés dient que les cooperatives de consumidors podran ésser per al proveïment de queviures, etc., etc.

Dic jo això perquè aquesta és una redacció sumària que nosaltres aquí tots ens l'entendem, però que per una Llei em penso que val la pena de posar les coses en una forma més adequada.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Perdoni el senyor Romeva, però en aquest cas he de discrepar quant a la forma, que ell pretèn més clara. Perquè la repetició de «les cooperatives es dividiran en : de consumidors, de producció i treball, etc.», i després tornar a dir : «les de consumidors es subdividiran... etc., etc.», a mi em sembla que és molt menys clara que el posar : primer, cooperatives de consumidors, que seran a, b, c, tal com vénen ; segon, cooperatives de producció i de treball, que ho seran... ; tercer, el mateix, i així successivament. Em sembla que jo afegeixo més claredat a la forma d'ordenació que el que el senyor Romeva propugna.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo no m'entossudeixo en una forma d'ordenació, però voldria veure-hi una redacció més acabada, és a dir, que no hi haguessin sobreentesos. Aquí establim unes divisions que són fonamentals, i això en la Llei s'ha de veure acusat. Ara diem, «cooperatives de consumidors». Creiem que aquests enunciats són els que corresponen a totes les cooperatives que hi poden haver ? És un problema.

El Sr. SOLER I BRU : No és cap problema.

El Sr. ROMEVA : Si creu que és així, aleshores es podria posar «cooperatives de consumidors, seran les dedicades a fer aquesta i aquesta altra cosa...» És en això que jo hi trobo a faltar el nexa.

El Sr. SOLER I BRU : Permeti'm el senyor Romeva. Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Jo no hi sé veure aquests escrúpuls de claredat, quan això està calcat de l'ordenació internacional de les cooperatives. Potser falta aquí que enunciem, després del prefaci de l'article, «cooperatives de consumidors, ho seran...» ; «cooperatives de proveïdors, ho seran...» i la relació, a continuació. Però un cop posat això i allà on diu «cooperatives de producció i treball», que no hi han lletres ordenant-les, posar-hi a, b, c, la claredat és ben manifesta, almenys al meu entendre.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo no insisteixo més sobre aquesta qüestió que per a mi era només, no un cas de claredat, sinó... — no sé com dir-ho —, d'ornament de l'article.

(S'aprova l'art. 9.º, en la forma següent, indicada per la Comissió :

«Article 9.º D'acord amb l'art. 12 de la Llei de Bases de la Cooperació, les cooperatives compreses en aquesta Llei particular podran ésser :

1.ª Cooperatives de Consumidors, que ho seran

- a) Per al proveïment de queviures i articles d'ús domèstic, adquirits o produïts en comú.
- b) Subministres d'aigua, gas i electricitat.
- c) Transports.
- d) Allotjament i de restaurants populars.
- e) Escolars, d'ensenyament, editorials.
- f) De serveis sanitaris (mèdico-farmacèutiques) ; i
- g) Serveis diversos que tendixin a millorar la vida de la collectivitat.

2.ª Cooperatives de Producció i Treball, que ho seran

- a) De producció industrial.
- b) De treball.
- c) Mineres.
- d) Pesca i serveis marítims.

3.ª Cooperatives de Crèdit, que ho seran

- a) Banques cooperatives.
- b) Caixes de crèdit mutual.
- c) Assegurances de béns mobles i immobles.

4.ª Cooperatives mixtes, que ho seran

- a) De productors i consumidors per a l'ajut recíproc.
- b) Integrals i de finalitats múltiples.)

(A continuació s'aproven els arts. 10, 11 i 12 del dictamen, als quals no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.

En els arts. 10 i 11, d'acord amb les manifestacions de la Comissió, se suprimeix l'adjectiu «populars» de què es feia seguir la paraula cooperatives.

Es dona lectura a l'art. 13 del dictamen.)

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo demano perdó per tornar a parlar d'una redacció. Hi ha una altra objecció que després faré respecte aquest article, però abans he de parlar d'una cosa que tampoc veig clara. Hi ha un apartat primer, que diu que de l'excés de percepció de l'exercici deduïdes les amortitzacions, es destini, almenys, un 50 per 100 entre fons de reserva irrepartible i obres socials, no podent-se destinar a cada un d'aquests menys del 15 per 100. Jo no sé si aquest «aquests» que hi ha aquí és purament un error d'escriptura, i vol dir «aquestes», i aleshores vol dir que és a les obres socials que no se'ls pot atribuir menys del 15 per 100.

El Sr. SOLER I BRU : És que aquí està menjat ; hauria de dir «d'aquestes dues finalitats».

El Sr. ROMEVA : Ara està entès, però evidentment hi mancava.

Ara, l'apartat segon, que estableix unes limitacions quant el nombre mínim de socis per a les societats cooperatives. Jo no veig perquè aquestes limitacions se suprimeixen als llocs on no hi ha cap cooperativa fundada, perquè això pot ésser un estimul, però pot no ésser res ; si posem un límit mínim és perquè suposo que volem exigir unes condicions

d'existència a les cooperatives perquè s'acullin a la Llei, i és evident que aquestes condicions d'existència que les exigim per a unes, les hem d'exigir per a les altres; no veig perquè en un punt sí i en un altre no.

El Sr. DOT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Dot.

El Sr. DOT: La limitació a què fa referència precisament la part segona d'aquest art. 13, en aquest aspecte que diu el senyor Romeva estranyant-li que les limitacions no regeixin per a la fundació d'una cooperativa on no n'hi hagi cap encara, és precisament perquè una de les finalitats d'aquesta Llei és també la de propugnar per a l'establiment de noves cooperatives, i nosaltres de cap manera podríem dispensar-nos del fet que per no haver previst que per manca d'un soci, aquelles finalitats que vulguin obtenir uns gràcies a una cooperativa, se'n puguin anar a rodar, sinó que nosaltres establim que on no hi hagi una cooperativa, on no existeixi, pugui crear-se amb el nombre que sigui possible, i allà on n'hi hagi, com que l'establiment d'una altra cooperativa més aviat haurà d'ésser en perjudici de la finalitat que l'altra cooperativa busca, aleshores hi posem la limitació.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: No faig cap oposició a aquesta redacció. Aleshores hem d'entendre que establim una prima de defensa a les cooperatives existents.

El Sr. SOLER I BRU: Existents o que existiran.

El Sr. ROMEVA: No sé si això és prou compatible amb la llibertat de cooperació que hauríem d'establir...

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Volem parlar nosaltres respecte de la condició tercera d'aquest art. 13, i principalment de les tres darreres línies que figuren al dictamen antic i que han estat esborrades al dictamen nou.

En principi, l'exempció general de tributs per a les cooperatives de consum és, naturalment, una cosa desitjable per tots. Ara, quan les cooperatives de consum dediquen llurs activitats a tractar amb elements que no formen part de la cooperativa, si aquests elements són en proporció petita respecte als components de la cooperativa, l'operació té una importància innegable de proselitisme, com a funció de propaganda, que és desitjable des del punt de vista cooperatiu. Ara, si aquesta funció s'extén desmesuradament, si la cooperació està formada per un nombre petit d'associats i extén les seves activitats a un nombre gran de públic, aleshores ve una desproporció entre la funció cooperativa i la funció que porta a terme l'empresari o comerciant, i aleshores no és desitjable de cap manera aquesta exempció de contribució.

Nosaltres veiem l'esperit que ha guiat a la Comissió al treure aquestes darreres ratlles que figuren en el dictamen primitiu, i creiem que l'únic que ho

justifica és aquest esperit de proselitisme, d'imitació, fins a fer que el públic en general, en acudir a fer les seves compres a una entitat de caràcter cooperatiu, pugui apreciar les avantatges, i així s'extén d'una manera eficient el cooperativisme. Però extès aquest amb caràcter general i amb exempció de contribucions, crec que és fer anar a les cooperatives per mal camí, fer-les actuar com vertaderes societats anònimes, perquè si bé ja hi han algunes condicions que limiten molt aquesta desviació com és la ilimitació dels socis i que per consegüent hi poden entrar tots; però pot donar-se el cas de què tots no entenguin l'esperit cooperatiu o per deixadesa deixin d'entrar; i així, en realitat la figura que nosaltres volem fer desaparèixer, la figura de l'empresari, la figura del que va a cavall del consumidor i es converteix en explotador del consumidor, no la fem desaparèixer sinó que, al contrari, creem una nova figura, que és la collectivitat, que va també a cavall del consumidor, que va a l'explotació del consumidor.

Per això, creiem que quan la venda al públic adquireix una importància gran, aquesta s'ha de limitar a l'exempció de les contribucions; i nosaltres proposaríem, com a bona doctrina, limitar al percentatge de vendes al públic, a un 10 per 100 per exemple, que té un cert estat internacional, i dona facilitats per aquesta acció de propaganda, sense constituir una competència deslleial per als altres comerciants, que jo no haig de defensar aquí, perquè no tenim interès en què subsisteixi la seva funció, que és una funció absolutament pertorbadora per a la societat, però que de cap manera voldríem que les cooperatives es convertissin en collectivitats d'aprenentatge d'aquesta funció pertorbadora per a ciutadans que no estan encarrilats envers ella, però que en les cooperatives podessin trobar l'aprenentatge d'empresaris, aprenentatge perillós perquè ja s'aprèn espontàniament i no és convenient posar escoles que puguin facilitar-lo.

Es per això que la nostra esmena que no tenim redactada, es podria concretar en el sentit de què fins un 10 per 100 de vendes al públic, les cooperatives podran fer-lo sense perdre el seu caràcter de cooperativa; quan les vendes directes al públic sobrepassin aquest 10 per 100 del total del volum de les operacions de les cooperatives, aleshores haurien de quedar equiparades al comerç particular, menys en el que fa referència al seu tracte directe amb el consumidor no associat.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.*)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Per a sumar-nos en termes generals a l'esperit de les observacions que ha fet el senyor Ruiz i Ponseti.

Jo no tan sols no autoritzaria aquest 10 per 100 que ell demana, sinó que deixaria que tot allò que quedés en aquesta comptabilitat d'operacions de venda feta a persones alienes a la societat, als estranys a la societat, estés subjecte a la contribució comercial; perquè tenim una experiència prou llarga de cooperatives que han degenerat i s'han convertit en empreses particulars, simplement per la tolerància que



s'ha tingut per les seves vendes al públic. Jo he vist poblacions on aquesta degeneració ha estat tan general, que hi ha un determinat estil de botigues, d'establiments particulars de venda de queviures, que la gent els nomena cooperatives. Per què? Perquè viuen del record d'una història d'una cooperativa que havia començat essent cooperativa i que ha acabat essent empresa particular. Per això, demanariem que es restablís íntegre aquest apartat que s'ha suprimit en aquest article.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU : He de començar lamentant que, en voler facilitar al personal del Parlament una tasca, estant-se confeccionant un nou clixé hagi anat a les mans dels senyors Diputats una Llei on hi han unes coses esborrades en llapiç, que no és que s'hagin suprimit. Era una suggerència que es va portar a la Comissió i, per anar de pressa, mentre es discutia, es va posar a la màquina; després, per no donar més treball, es va esborrar amb llapiç. Això, per tant, queda acceptat, que no estava ni en el primitiu projecte ni en el dictamen de la Comissió. Era una suggerència que va estudiar la Comissió i va sortir així. Vegin els senyors Diputats que això esborrat no consta i discutim; doncs, l'article tal com queda redactat, sense això que està esborrat.

Vertaderament, és aquesta una matèria que ha preocupat a la Comissió i — ¿per què no dir-ho? — la preocupa encara, i hi ha dedicat les millors hores del seu estudi amb un tal amor que potser fóra difícil trobar una matèria en aquesta Llei que ens hagi ocupat tantes hores com aquest tema.

Hem de fer la confessió, ben clara, ben terminant, d'una manera ben categòrica, que nosaltres no anem, que nosaltres no volem lessionar cap interès, que nosaltres no tenim el propòsit de fer Lleis exclusivament per a lessionar determinats interessos. Nosaltres solament treballem, i hi insistirem, en mires a la cooperació, en benefici de totes les classes socials, prescindint, per tant, dels interessos particulars. I dit això, feta aquesta declaració per atreure tots els malentesos que haguessin pogut haver-hi en certs sectors i comerciants, que consti que cap element de la Comissió, sigui el que sigui, ha tingut la predisposició de lessionar cap interès determinat i que el que l'ha preocupat sempre i continua preocupant-lo és que els interessos cooperatistes, que la doctrina cooperatista, fructifiqui i s'arregli, perquè arribi el cooperatisme a ésser una cosa palpable, una cosa real, que beneficiï a tots, a petits i a grans, a tota la humanitat.

Aquest és l'únic esperit que informa a la Comissió en fer aquesta Llei; però de cap de les maneres, hi ha un esperit partidista de voler lessionar cap interès.

I he d'aclarar també que mai podíem nosaltres voler eximir de contribució a les cooperatives; ni fer-les pagar, en part o en tot, la contribució industrial, per la raó de què dissortadament, la contribució industrial és de l'Estat i és la Llei de

cooperatives de l'Estat la que els permet vendre al públic, i és la Llei fiscal de l'Estat la que regula els casos i la forma que les cooperatives hauran de pagar la contribució industrial. Per tant, estem al marge d'aquesta competència, estem al marge del que fa referència a contribució industrial. Però, convençuts nosaltres de què és un tema aquest que es presta a interpretacions errònies i, sobretot, volent salvar l'honorabilitat i bon desig de tots de fer una cosa comú, hem portat l'article tal qual l'hem presentat, ja amb el propòsit de no aprovar-lo avui, sinó amb el deliberat criteri d'escoltar la veu d'aquesta Cambra, perquè recollint tot el que aquí es digui, sigui de paraula sigui en forma d'esmena — encara que jo no entro en si seran o no factibles o si s'acceptaran o no, i perdonarà el senyor Ruiz i Ponseti, perquè així veurà que faig aquestes indicacions per tal de donar una major amplitud a aquestes coses — permeti a la Comissió fer un nou estudi per a portar aquí la fórmula que més convingui per la idea cooperatista i que menys lesioni els interessos dels avui establerts.

Per tant, acabo demanant a la Presidència que se serveixi susprendre aquest debat, perquè la Comissió estudiarà l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti i les seves manifestacions, així com les del senyor Romeva, per tal de fer un estudi a fons d'aquest art. 13.

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn aquest debat. Havent-se de reunir algunes Comissions parlamentàries, seria convenient, després de la lectura d'uns dictàmens, aixecar la sessió.

### **Lectura del Dictamen de la Comissió de Governació sobre el Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits en 12 d'abril del 1931**

(Es dona lectura al següent:)

#### **«DICTAMEN**

Reunida la Comissió permanent de Governació sota la presidència del senyor Pere Mestres i Albet, amb assistència dels Vocals senyors Francesc Arnau i Cortina, Josep M.<sup>a</sup> Espanya i Sirat, Josep Fontbernat i Verdager, Josep Folc i Folc, Martí Rouret i Callol, Josep Tarradellas i Joan i Joan Fronjosà i Salamó, actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosc, per tal de dictaminar sobre el projecte de Llei referent a la validesa dels acords municipals dels Ajuntaments que sortiren elegits el 12 d'abril del 1931, sobre la destitució o suspensió de funcionaris municipals i exempció de tota responsabilitat civil, als Consellers municipals i Alcaldes que prengueren els esmentats acords, presentat a la Cambra amb data 15 del corrent mes, la Comissió, després d'haver discutit convenientment l'esmentat projecte de Llei i introduïdes algunes variacions en el seu articulat, acorda, per majoria de vots, de sotmetre a la Cambra el següent

## PROJECTE DE LLEI

Article 1.<sup>o</sup> Els acords sobre destitució o suspensió de funcionaris municipals, presos pels Ajuntaments que foren elegits l'any 1931, durant el primer any del seu mandat, són declarats fermes i vàlids sense que puguin prevaler contra els mateixos els recursos entaulats a base d'haver-se observat defectes de procediment, manca de quòrum o infracció d'altres requisits d'ordre legal, en la presa dels acords esmentats.

Article 2.<sup>o</sup> Com a conseqüència de l'article anterior, és declarada l'exempció de tota responsabilitat civil respecte els funcionaris destituïts, dels Consellers municipals i Alcaldes que prengueren els esmentats acords.

Article 3.<sup>o</sup> Les reclamacions judicials o recursos contencioso-administratius que estiguin en tramitació contra els acords compresos a l'art. 1.<sup>o</sup>, quedaran caducats de dret i sense efecte les actuacions realitzades.

Si en les esmentades reclamacions o recursos hagués recaigut sentència, aquesta quedarà en suspens quant a la reposició del funcionari destituït i a la part no executada que contingui alguna declaració de responsabilitat civil dels Consellers municipals i Alcaldes que prengueren l'acord, i es declaren sense efecte les actuacions realitzades per a l'execució de la dita responsabilitat, quedant, però, subsistent la responsabilitat d'abonament de sou imposada a l'Ajuntament com a Corporació.

Si els funcionaris haguessin estat reposats, l'Ajuntament quedarà facultat per a acordar per majoria la seva separació.

Article 4.<sup>o</sup> En tots els casos que els Alcaldes i Consellers municipals haguessin pagat en compliment de sentència, la responsabilitat civil subsidiària declarada pels Tribunals, per acords compresos en l'art. 1.<sup>o</sup>, la Corporació municipal respectiva haurà de restituir en el termini de dos anys als Consellers perjudicats les quantitats bestretes, venint per tant obligats els Ajuntaments a consignar en pressupost la quantitat corresponent per a l'efectivitat d'aquesta restitució.

Article 5.<sup>o</sup> Les responsabilitats que no siguin de caràcter delictiu que pretenguin deduir-se o s'hagin demanat contra el President i Vocals de les Comissions gestores que substituïren els Ajuntaments nomenats per l'art. 29, per acords referents a funcionaris municipals, s'exigiran per la via governativa davant la Direcció General d'Administració Local, havent-se d'inhibir els Tribunals que entenguin en aquesta classe de reclamacions a favor de l'autoritat administrativa.

Article 6.<sup>o</sup> Aquesta Llei té vigència per a tots els casos compresos als articles anteriors, a partir del 14 d'abril del 1931.

Article 7.<sup>o</sup> El Conseller de Governació queda facultat per a dictar totes les disposicions complementàries que siguin necessàries en l'aplicació de la present Llei.

Palau del Parlament, 22 de febrer del 1934. — El President, Pere Mestres. — El Secretari, Joaquim Bilbeny.»

# Lectura d'un Dictamen de la Comissió Especial (Contractes de Conreu) proposant una nova redacció del Títol IV, «Revisions», del primitiu Dictamen

(El senyor Secretari dóna lectura al següent :)

## «DICTAMEN

Reunida la Comissió Especial (Contractes de Conreu) sota la presidència del senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Riera, Sallés, Bru i Jardí, Folc, Dot, J. Companys i Ruiz i Ponseti, actuant de Secretari el senyor Enric Canturri i Ramonet, per tal d'estudiar detingudament les suggerències presentades al capítol IV «Revisions», la Comissió ha cregut convenient recollir l'esperit d'algunes de les esmentades suggerències i redactar de nou l'articulat del citat capítol, acordant per unanimitat proposar a la Cambra l'aprovació de la nova redacció dels articles següents :

## CAPÍTOL IV

### Revisions

Article 38. Els contractes de conreu regulats per aquesta Llei podran ésser sotmesos a revisió a instància del conreador o del propietari, amb subjecció a les normes establertes en els següents articles, al sol efecte de la reducció o augment del preu, sense destruir les obligacions fonamentals del contracte.

Els efectes de la revisió, un cop sigui ferma, es referiran a l'any agrícola en què fou demanada.

Article 39. Les revisions hauran de demanar-se pel conreador o pel propietari a la Junta Arbitral.

Seran principis fonamentals a què les revisions deuran subjectar-se :

a) Tot contracte de conreu deu proporcionar al conreador un benefici un cop deduïda la quantitat que representin els jornals i altres despeses inexcusables d'explotació, calculats segons el preu de cada localitat, que necessiti el conreu de la terra objecte del mateix, segons ús i costum de bon pagès.

b) Tot contracte de conreu deu proporcionar al propietari una utilitat, un cop deduïda la quantitat que representin les càrregues que per contribució territorial i demés impostos gravin la terra que en sigui objecte.

Article 40. Les Juntes arbitral, dintre els principis fonamentals que regula l'article anterior, procediran en la fixació de les revisions, quan no hi hagi mutu acord entre propietari i conreador, atenant-se a les següents normes :

Primera. — El preu d'arrendament no podrà excedir del 4 per 100 del valor que tingui la terra.

Segona. — On hi hagi cadastre el valor de la terra serà la quantitat resultant de multiplicar per 20 el líquid imposable.

Si el propietari ha fet millores posteriors al cadastre que representin un augment de riquesa

o una transformació en la producció, el valor d'aquestes millores augmentarà la capitalització feta segons el paràgraf anterior.

Tercera. — On no hi hagi cadastre, per a fixar el valor de la terra es tindran en compte quantes dades, apreciacions i assessoraments tècnics es creuin convenients, considerant-se dades fonamentals el promedi de la producció durant els sis anys anteriors; el valor de compra-venda durant el mateix període quan hagi existit aquest traspass de domini; i el preu unitari per hectàrea establert pel costum en cada localitat.

Quarta. — S'hauran de tenir en compte, també, les aportacions i prestacions que facin el propietari i el conreador, així com l'amortització de les plantacions i de les millores abonables a les parts contractants.

Article 41. Una vegada fixat per la Junta arbitral el preu d'arrendament, no podrà ésser demanada nova revisió fins haver transcorregut sis anys.

Article 42. Les Juntes arbitrals formularan acomodant-se a les normes fixades en els articles 39 i 40 i tenint present els usos i costums de la comarca uns contractes tipus de conreu que serviran de pauta a les revisions.

Article 43. El conreador podrà reclamar la revisió al sol efecte d'obtenir una rebaixa proporcional del preu, quan per efecte d'accidents o calamitats extraordinàries hagués disminuït, en més de la tercera part la productivitat habitual de la terra o s'hagués perdut més de la tercera part dels fruits mentre aquests no s'haguessin posat normalment en resguard.

Aquestes revisions quedaran limitades a una rebaixa en el preu, proporcionada a la disminució de la producció habitual de la terra o a la pèrdua de fruits soferta.

No hi haurà dret a la reducció o condonació quan la collita o fruits perduts fossin susceptibles d'ésser assegurats.

Article 44. Quan durant un contracte de conreu desaparegui una part de la terra o sigui afec-

tada d'expropiació forçosa i resulti d'impossible conreu o hagi de destinar-se a un altre conreu de molt inferior rendiment al previst en el contracte, o bé el propietari faci en la finca reparacions necessàries que provoquin una disminució apreciable en la producció de la terra, el conreador podrà triar entre rescindir el contracte o acudir a la Junta arbitral en sollicitud d'una rebaixa proporcional de l'arrendament.

Palau del Parlament, 22 de febrer del 1934. — El Secretari, Enric Canturri. — El President, Pere Cerezo.»

## ORDRE DEL DIA

### per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial, sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu), proposant una nova redacció als art. 15 al 26 del seu dictamen primitiu, sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia, sobre el Projecte de Llei de cooperatives.
6. Discussió del dictamen de la Comissió de Governació, sobre el Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits en 12 d'abril del 1931.
7. Discussió del dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu), proposant una nova redacció del Títol IV, «Revisions», del primitiu dictamen.

(S'aixeca la sessió a les set i vint-i-cinc minuts de la vetlla.)

